

103 af 27. marts 1984 er strandenge beskrevet således i afsnit 3.3:

»Begrebet strandenge i naturfredningslovens forstand omfatter – i overensstemmelse med den almindelige forståelse heraf – engstrækninger ved kysten. De afgørende kriterier er således plantevæksten samt områdets landskabelige karakter og beliggenhed.

Strandenge er relativt flade, lavtliggende og kystnære arealer med en naturlig vegetation bestående af græsser, halvgræsser og urter, som danner en mere eller mindre sammenhængende grønsvæv.

Strandengsflader brydes ofte af lavninger og naturlige render (f.eks. loer) og ældre strandvoldsrygge. Strandenge beliggende ud til kysten vil undertiden kunne blive overskyllede af havet. Overskyllshyppigheden og -perioden varierer meget. Her i landet ligger den normalt mellem 10 dage pr. år og 1 dag pr. 10 år.

Strandengene strækker sig fra kysten og ind i landet. I de dele, der ligger nærmest vandet, domineres plantevæksten af en eller flere salttålende plantearter såsom kveller, vadegræs, annelgræs, harril, strandrehage, strandasters, strandvejbred, jordbærkløver og engelsgræs m.fl. Disse plantearter aftager gradvis ind mod de lidt højere liggende, mindre saltpåvirkede dele af strandengen.

Ind mod land afgrænses strandengen hyppigt af et terrænskel i form af en niveauændring, hegn, skelgrøft, vej eller andet, som danner grænse for engen med den nuværende eller tidligere udnyttelse som græsningsareal.

I inddigede områder kan der undertiden fortsat eksistere strandenge med salttålende planter, alt afhængigt af særlig jordbund og vandbevægelse.

Strandengsbegrebet i naturfredningsloven omfatter således en række varierende naturtyper, der har forskellige betegnelser efter den måde, hvorpå de er opstået og graden af saltpåvirkning. Områderne kan blandt andet betegnes som marsk, marskeng, sylteng, strandeng, strandoverdrev eller strandfælled.

I de fleste strandenge er den lave plantevækst resultatet af landbrugsmæssig udnyttelse i form af græsning og høslæt. Ved ophør af græsning eller høslæt kan ske en tilgroning med de mere højt voksende sumplanter, og strandengen overgår da til at blive en strandsumpe.«

6.6. *Strandsumpe.* I Miljøministeriets cirkulære nr. 103 af 27. marts 1984 er standsumpe beskrevet således i afsnit 3.3:

»Strandsumpe er kystbeliggende områder, hvis vegetation er domineret af store sumplanter som tagrør, strandkogleaks, blågrøn kogleaks og enkelte andre arter. Strandsumpe forekommer ofte på de

mest fugtige og eventuelt permanent vanddækkede dele af beskyttede kyststrækninger.

Begrebet strandsumpe i § 43 b er forskelligt fra begrebet moser i § 43 (hvor størrelseskravet i almindelighed kun er på 0,5 ha), der også omfatter rørsumpe. Som det imidlertid fremgår af afsnit 4.3., har sondringen mellem de to begreber – uanset de forskellige størrelseskrav – i praksis kun mindre betydning. Hvor sondringen har betydning (se f.eks. afsnit 11.2.3.), må den foretages på grundlag af områdernes beliggenhed henholdsvis ved kysten eller inde i landet, og i tvivlstilfælde ud fra dominansen af salttålende planter som strandkogleaks, blågrøn kogleaks, strandasters m.fl. i strandsumpene.»

6.7. *Ferske enge og overdrev.*

6.7.1. Disse arealer omfatter fugtige, ferske enge og tørre enge, ofte kaldet overdrev. Under betegnelsen overdrev falder også græsbevoksede kystskrænter.

På enge og overdrev kan der ofte forekomme mere eller mindre udbredte bevoksninger med krat og anden træagtig vegetation. Sådanne bevoksninger vil også være beskyttet af bestemmelsen, og det vil derfor kræve dispensation, såfremt man ønsker at rydde et sådant krat.

Udformningen af de gældende §§ 43–43 b og forslagens §§ 43 og 43 a forudsætter, at benyttelsen af de beskyttede arealer kan fortsætte som hidtil. Dette er baggrunden for forslaget i § 43 a, stk. 2, hvori det er bestemt, at ferske enge kan omlægges i hidtidigt omfang, idet nogle ferske enge, såkaldte »kulturenge«, regelmæssigt omlægges navnlig for at sikre bedre græsningsmuligheder. Ved omlæg forstås normalt pløjning og efterfølgende jordbehandling, hvorefter området tilsås med den samme eller en ny afgrøde. Hvis det i forbindelse med omlæg af et bestemt engareal inden for de senere år har været praksis i et år at høste en anden afgrøde – typisk korn – på det pågældende areal, vil denne praksis også kunne fortsætte ifølge lovforslaget i overensstemmelse med princippet om, at lovforslaget ikke tilsiger nogen ændringer i den hidtidige anvendelse af de beskyttede områder, når denne i øvrigt ikke er i modstrid med ønsket om at bevare den pågældende naturtype som sådan.

Dyrkning af korn og andre sædskifteafgrøder på enge i større omfang end hidtil vil kræve dispensation. Det samme gælder, såfremt man ønsker at omlægge eller på anden måde foretage jordbearbejdning i ferske enge, som ikke hidtil har været regelmæssigt omlagt, hvorved normalt forstås inden for de sidste 7-10 år.

6.7.2. *Ferske enge.* Ferske enge skabes ved menneskets påvirkning. Enge kan således være dannet ved